

GRUNNSKÓLI
GRINDAVÍKUR

Ingvar Sigurgeirsson

Fjölbreyttir kennsluhættir –

námsmat

Drög að þróunarverkefni

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Dagskipunin

... áhugavert að skoða
fjölbreytta kennsluhætti
út frá þeim vinkli að
auka og vekja áhuga
nemenda og auka þeirra
hlut í námsmati ...

Auglýst er eftir nafni!

- *Allir í mat*
- *Matsstofan*
- *Náttúran kallar*
- *Svífum seglum þöndum*
- *Gerum gott betra!*
- *Spegillinn*

Leiðir

- Verkefnið er hugsað til eins árs og lýkur með sameiginlegri dagskrá (innanhússþingi, ráðstefnu, námstefnu).
- Tími verður lagður til hliðar
- Stýrihópur
- Teymi velja sér verkefni
- Verkefninu lýkur vorið 2011? Ráðstefna? Námstefna? Sýning? Opinn dagur?
- Hlutverk IS (<http://starfsfolk.khi.is/ingvar/>)

Í hverju felst þróunarverkefni?

- Markmið
- Skilgreindar leiðir
- Formlegt mat á því hvernig til tekst
- Skýrsla (sem aðrir geta lært af)

- Dæmi um skýrslur:
  - <http://starfsfolk.khi.is/ingvar/throunarverkefni.html>

Dagskráin

- Rifja upp eitt og annað mikilvægt um kennsluaðferðir
- Leitast við að vekja til umhugsunar um ýmsar hliðar kennsluaðferðanna; við ræðum málin
- Benda á heimildir

Hvað vitum við um kennsluaðferðir í grunnskólum?

- Flestar rannsóknir bendar til þess að fábreytni sé meiri en æskilegt er
- Námsbækur skipa stóran sess ... líklega of stóran ... jafnvel alltof stóran
- Eyðufyllingar eru ofnotaðir ... og skila oft takmörkuðum árangri
- Margar kennsluaðferðir sem hafðar eru í hávegum í námskrám og handbókum komast of sjaldan eða ekki á dagskrá

Rifjum upp mikilvægustu markmiðin

- Tjáning (ritfærni, munnleg tjáning)
- Samstarfshæfni
- Þekking – eða hæfni í þekkingarleit -
upplýsingalæsi
- Gagnrýnin hugsun
- Sköpun
- Frumkvæði, áráðni
- Dugnaður

*Hvaða
kennsluaðferðir
duga best til að ná
þessum
markmiðum?*

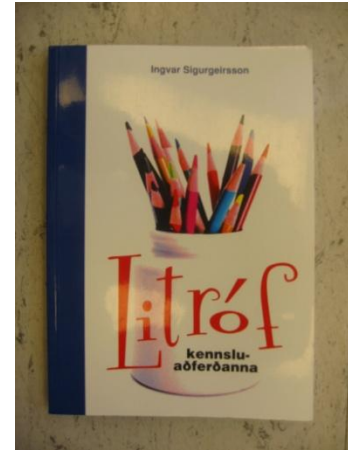

Nokkrar lykilsurningar!

- ✓ Hvaða kennsluaðferðir notum við helst?
- ✓ Eru þetta bestu kennsluaðferðir sem völ er á?
- ✓ Erum við að nýta aðferðir okkar eins og best verður á kosið?
- ✓ Hvaða leiðir eru vænlegastar til að þróa kennsluaðferðirnar?

Bókin *Litróf kennsluaðferðanna*

- ✚ Handbók á íslensku um helstu kennsluaðferðir
- ✚ Tilraun til að leggja grunn að sameiginlegum orðaforða kennara um kennsluaðferðir
- ✚ Tengist upplýsingavef á Netinu:

***Kennsluaðferða-
vefurinn***

Netið er öflug uppspretta!

Enski orðaforðinn sem við þurfum að þekkja

- Teaching ...
- Instructional ...
- tactics
- techniques
- strategies
- methods

Hvað má læra af rannsóknum

Mikilvæga kennslufræði er að læra af rannsóknum á afburðakennurum

- Effective (excellent, outstanding, master) teacher

Einkenni framúrskarandi kennara

Tjáning Raddbeiting	Framkoma	Virk hlustun	Smitandi áhugi
Augnsamband	Líkamstjáning		Skýrt skipulag
Miklar væntingar + kröfur	Markvissar spurningar		Góðar útskýringar
Jákvæð samskipti	Sanngirni Hlýleiki - kímni		Niðurstöður rannsókna

Hverjar eru helstu kennsluaðferðirnar?

Fyrirlestrar   Vettvangsferðir   Sýnikennsla
Efniskönnun
Samvinnunámsaðferðir   Sagnalist
Púslaðferð   Sýningar   Hlutverkaleikur
Námsleikir
Leitaraðferðir   Þrautalausnir
Verklegar
Samræðuaðferðir   æfingar   Söguaðferð
(Storyline)
Hugarflug   Hermileikir
Þankahríð   Endurtekningaræfingar

Mismunandi „eðli“ kennsluaðferða

Hver tekur ákvarðanir - ræður ferðinni- er ábyrgur?

Námsefni

Kennsluaðferðir

Kennarinn

Viðfangsefni

Nemandinn

Miðlar
þekkingu

Námsumhverfi

Aflar sér
þekkingar

Námsmat

„Bein kennsla“

„Óbein kennsla“

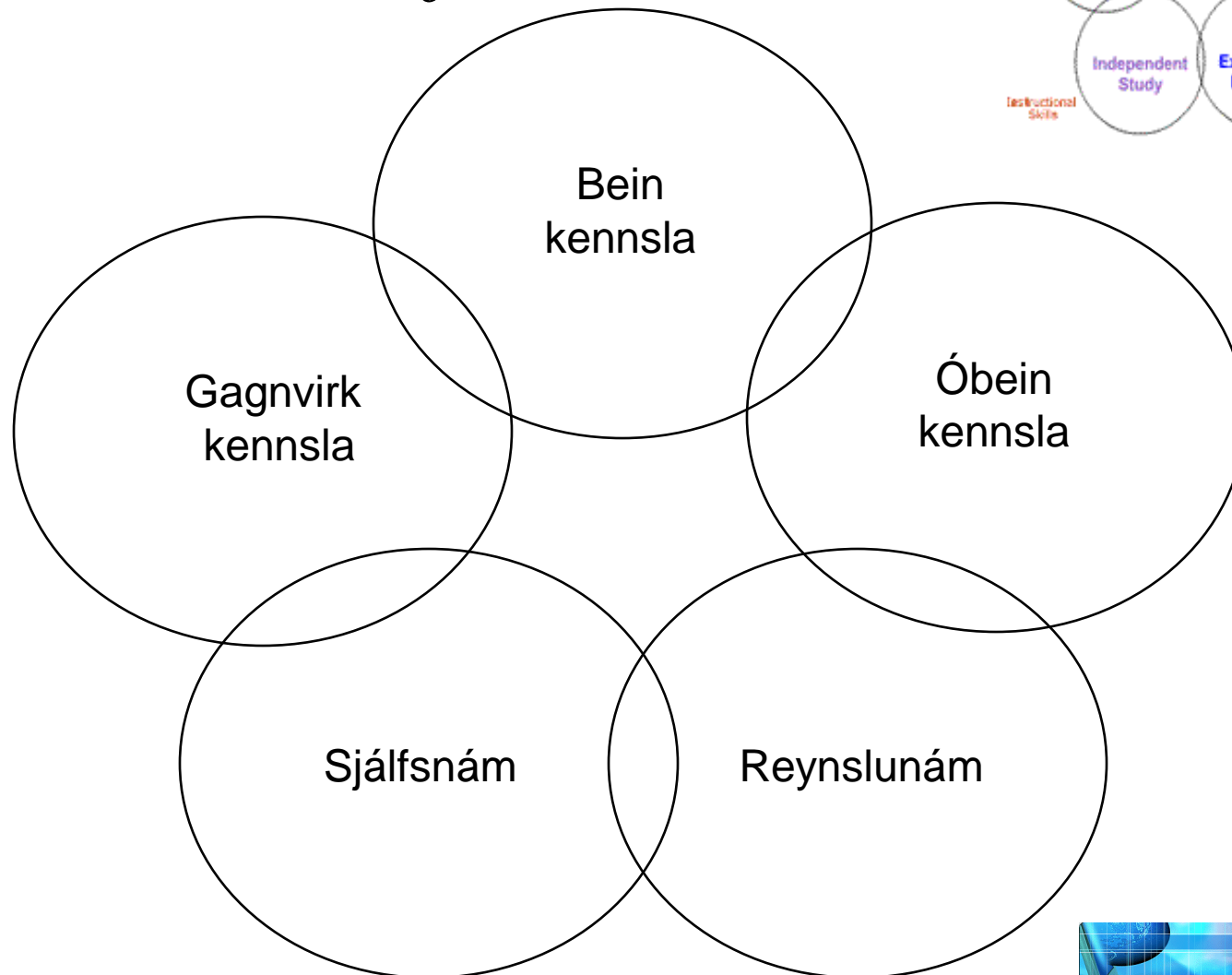
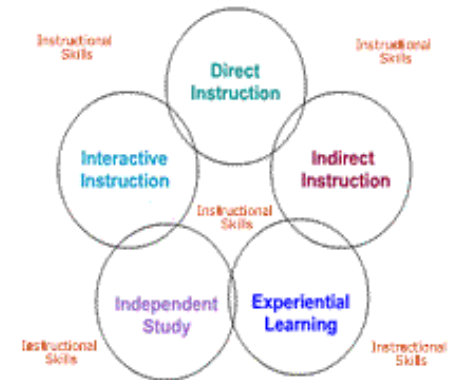
Dæmi um flokkun á kennsluaðferðum

„Bein“ kennsla	Samræðu- aðferðir	Samskipta- aðferðir	Sjálfstæð vinna nemenda
Fyrirlestrar „Innlagnir“ Sýnikennsla	Spurnar- aðferðir	Leitaraðferðir Lausnaleit Leikræn tjáning Hlutverkaleikir Tilraunir	Sjálfstæð heimilda- vinna Skapandi verkefni

**Að hluta byggt á
Lemlech 1990**

Annað dæmi um flokkun á kennsluaðferðum

Flokkun IS:

Hinir níu aðalflokkar kennsluaðferða

1. Útlistunarkennsla
2. Þulunám og þjálfunaræfingar
3. Verklegar æfingar
4. Umræðu- og spurnaraðferðir
5. Innlifunaraðferðir og tjáning
6. Þrautalausnir
7. Leitaraðferðir
8. Hópvinnubrögð
9. Sjálfstæð skapandi viðfangsefni

Þessi flokkun byggir á greiningu á markmiðum aðferðanna og þeim kröfum sem þær gera til kennara og nemenda

Dæmi um kennslu- og námsmatsaðferðir sem ástæða er til að nýta oft og betur

- Sýningar
- Samræðuaðferðir (að læra að rökræða)
- Leikræn tjáning / leiklist
- Samvinnunám
- Leitaraðferðir (nemandinn sem rannsakandi)
- Sjálfstæð skapandi viðfangsefni (t.d. söguaðferðin, e. story line)
- Leiðsagnarmat

Heimasíða IS:

<http://starfsfolk.khi.is/ingvar/>

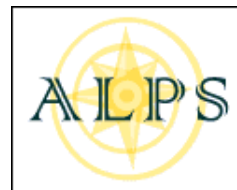

**Kennsluaðferða-
vefurinn**

Edmund Sass:
Learning Theories and Teaching Models

Glossary of Instructional
Strategies

Skref í átt til
einstaklingsmiðaðs
náms

Best Practices